

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 28. júna 2018¹

Vec C-652/16

**Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova,
Rauf Emin Ogla Ahmedbekov
proti
Zamestnik-predsedaťel na Džržavna agencija za bežancite**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Administrativen säd Sofia-grad (Správny súd Sofia, Bulharsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Hranice, azyl a prisťahovalectvo – Pravidlá priznávania postavenia utečenca – Smernice 2005/85 a 2011/95 – Žiadosti o medzinárodnú ochranu podané rodinnými príslušníkmi osoby, ktorá požiadala o priznanie postavenia utečenca – Vnútroštátne ustanovenie priznávajúce postavenie utečenca rodinným príslušníkom osoby uznanej za utečenca – Smernica 2013/32 – Právo na účinný opravný prostriedok“

1. Prostredníctvom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý je predmetom týchto návrhov, kladie Administrativen säd Sofia-grad (Správny súd Sofia, Bulharsko) Súdnemu dvoru rad deviatich prejudiciálnych otázok vo veci výkladu viacerých ustanovení smerníc 2011/95² a 2013/32³. Väčšina týchto otázok sa týka procesných, ako aj hmotnoprávnych aspektov spracovania žiadostí o medzinárodnú ochranu predložených členmi rovnakej rodiny.⁴ Druhá, tretia, ôsma a deviata otázka sa naopak týkajú aspektov súvisiacich s posudzovaním prípustnosti žiadostí o medzinárodnú ochranu a rozsahu skúmania prvostupňového súdu, pokiaľ ide o rozhodnutia, ktorými sa táto ochrana zamietla, čiže otázok, ktoré už Administrativen säd Sofia-grad (Správny súd Sofia) položil, hoci čiastočne z odlišného hľadiska, vo veci Alheto, v ktorej som predniesol svoje návrhy 17. mája tohto roka (C-585/16, EU:C:2018:327).

A. Právny rámec

2. V záujme zachovania väčšej zrozumiteľnosti týchto návrhov odkážem na príslušné ustanovenia práva Únie a vnútroštátneho práva v rámci analýzy jednotlivých prejudiciálnych otázok. Na tomto mieste stačí pripomenúť, že skúmanie žiadostí o medzinárodnú ochranu upravuje v bulharskom práve Zákon za ubežništeto i bežancite (zákon o azyle a utečencoch, ďalej len „ZUB“), ktorý stanovuje dve formy

¹ Jazyk prednesu: taliančina.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).

⁴ Podľa smernice 2011/95 sa za „rodinných príslušníkov“ považujú osoby uvedené v článku 2 písm. j) tejto smernice, t. j. členovia rodiny osoby s postavením medzinárodnej ochrany, pokiaľ táto rodina už existovala v krajine pôvodu, ktorí sú prítomní v tom istom členskom štáte v súvislosti so žiadosťou o medzinárodnú ochranu. Medzi tieto subjekty patrí, pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, manželský partner osoby s postavením medzinárodnej ochrany a maloleté deti dotknutej dvojice.

medzinárodnej ochrany, a to ochranu súvisiacu s priznaním postavenia utečenca (§ 8 ZUB) a ochranu vyplývajúcu z pridelenia statusu humanitárnej ochrany (§ 9 ZUB), ktorá zodpovedá doplnkovej ochrane podľa smernice 2011/95. Táto smernica, ako aj smernica 2013/32 sa do bulharského práva prebrali na základe zmien ZUB vykonaných dvoma zákonmi, ktoré nadobudli účinnosť 16. októbra a 28. decembra 2015.⁵

II. Konanie vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

3. Vnútroštátny súd zhrnul skutkový stav v návrhu na začatie prejudiciálneho konania nasledujúcim spôsobom. Dňa 16. decembra 2012 pani Ahmedbekova so svojou rodinou legálne opustila Azerbajdžan s cieľom odísť cez Turecko na Ukrajinu. Počas ich pobytu na Ukrajine, ktorý nakoniec trval jeden rok a dva mesiace, podali pani Ahmedbekova a jej rodina žiadosť o medzinárodnú ochranu a zaregistrovali sa na Úrade Vysokého komisára Organizácie spojených národov pre utečencov (UNHCR). Na príslušné rozhodnutia však nepočkali a 19. januára 2014 legálne opustili územie Ukrajiny a odcestovali do Turecka, odkiaľ neoprávnene vstúpili do Bulharska. V rovnaký deň boli zadržaní pri pokuse opustiť Bulharsko s gréckymi pasmi.⁶

4. Dňa 20. januára 2014 podali pani Ahmedbekova a jej manžel, pán Emin Ahmedbekov, samostatné žiadosti o azyl adresované prezidentovi Bulharskej republiky. Pani Ahmedbekova podala žiadosť aj v mene ich maloletého syna, ktorý sa narodil 5. októbra 2007. Obe uvedené žiadosti boli zamietnuté 4. novembra 2014.

5. Dňa 19. novembra 2014 podal pán Ahmedbekov žiadosť o medzinárodnú ochranu na Džržavna agencija za bežancite [Národná agentúra pre utečencov (Migračný úrad), Bulharsko, ďalej len „DAB“], ktorú tento úrad zamietol rozhodnutím z 12. mája 2015. Žaloba pána Ahmedbekova na zrušenie tohto rozhodnutia sa v prvom stupni súdneho konania zamietla 2. novembra 2015. Ku dňu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania stále prebiehalo na Värchoven administrativen säd (Najvyšší správny súd, Bulharsko) konanie o kasačnej sťažnosti proti uvedenému rozsudku.

6. Dňa 25. novembra 2014 podala pani Ahmedbekova žiadosť o medzinárodnú ochranu na DAB, a to vo vlastnom mene, ako aj v mene svojho syna. Aj tieto žiadosti DAB zamietol rozhodnutím z 12. mája 2015. Proti tomuto rozhodnutiu podala pani Ahmedbekova na tento vnútroštátny súd žalobu na zrušenie. V tejto žalobe pani Ahmedbekova uvádza, že žiadosť o medzinárodnú ochranu podala jednak vo svojom mene z osobných dôvodov vzhľadom na oprávnenú obavu pred prenasledovaním, ktoré by jej hrozilo pre jej politické názory, jednak ako rodinný príslušník osoby, v konkrétnom prípade ide o jej manžela, ktorá bola vo svojej krajine prenasledovaná.

7. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vo vzťahu k pani Ahmedbekovej a jej synovi bolo vydané rozhodnutie o návrate v zmysle smernice 2008/115.⁷

8. Uznesením z 5. decembra 2016 prerušil Administrativen säd Sofia-grad (Správny súd Sofia) konanie vo veci samej a Súdnemu dvoru predložil tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vyplýva z článku 78 ods. 1 a článku 78 ods. 2 písm. a), d) a f) [ZFEÚ], ako aj z odôvodnenia 12 a z článku 1 smernice [2013/32], že dôvod neprípustnosti žiadostí o medzinárodnú ochranu stanovený v článku 33 ods. 2 písm. e) tejto smernice predstavuje ustanovenie s priamym účinkom,

⁵ Ide o doplnujúce ustanovenia zákona, ktorým sa mení a dopĺňa ZUB, uverejnené v DV č. 80/2015 a o doplnujúce ustanovenia zákona, ktorým sa mení a dopĺňa ZUB, uverejnené v DV č. 101/2015.

⁶ Pri osobnom pohovore dňa 25. novembra 2014 pani Ahmedbekova uviedla, že sa dohodla s prevádzzačom, aby ju s jej rodinou dopravil do Nemecka. Ten ich však bez upozornenia opustil v Bulharsku.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98). Toto rozhodnutie bolo prijaté 20. januára 2014, čiže v deň, keď pani Ahmedbekovu, jej manžela a jej syna zadržali bulharské orgány.

ktoré členské štáty nemôžu nezohľadniť napríklad takým spôsobom, že uplatnia výhodnejšie ustanovenia vnútroštátneho práva, podľa ktorých prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu, ako to vyžaduje článok 10 ods. 2 smernice, sa posúdi najprv z toho hľadiska, či žiadateľ spĺňa podmienky pre priznanie postavenia utečenca, a následne, či je oprávnený na doplnkovú ochranu?

2. Vyplýva z článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32 v spojení s článkom 7 ods. 3 a článkom 2 písm. a), c) a g), ako aj s odôvodnením 60 tejto smernice, že za okolností konania vo veci samej je žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná rodičom v mene sprevádzanej maloletej osoby neprípustná, ak je žiadosť odôvodnená tým, že dieťa je rodinným príslušníkom osoby, ktorá požiadala o medzinárodnú ochranu s odôvodnením, že je utečencom v zmysle článku 1 časti A Dohovoru o právnom postavení utečencov [podpísaného 28. júla 1951 v Ženeve, ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954 (ďalej len „Ženevský dohovor“)⁸]?
3. Vyplýva z článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32 v spojení s článkom 7 ods. 1 a článkom 2 písm. a), c) a g), ako aj s odôvodnením 60 tejto smernice, že za okolností konania vo veci samej je žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná v mene dospeléj osoby neprípustná, ak je žiadosť v konaní pred príslušným správnym orgánom odôvodnená iba tým, že žiadateľ je rodinným príslušníkom osoby, ktorá požiadala o medzinárodnú ochranu s odôvodnením, že je utečencom v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru a žiadateľ v čase podania žiadosti nemá právo na výkon zárobkovej činnosti?
4. Je podľa článku 4 ods. 4 smernice [2011/95] v spojení s odôvodnením 36 tejto smernice potrebné, aby sa posudzovanie, či má žiadateľ opodstatnenú obavu z prenasledovania, resp. či je reálne ohrozený vážnym bezprávím, vykonalo iba na základe skutočností a okolností, ktoré sa vzťahujú na žiadateľa?
5. Je podľa článku 4 smernice 2011/95 v spojení s odôvodnením 36 tejto smernice a s článkom 31 ods. 1 smernice 2013/32 prípustná v členskom štáte vnútroštátna judikatúra, ktorá:
 - a) príslušnému orgánu ukladá povinnosť, aby žiadosti o medzinárodnú ochranu príslušníkov jednej a tej istej rodiny posúdil v spoločnom konaní, ak tieto žiadosti možno odôvodniť tými istými skutočnosťami, konkrétne tvrdením, že iba jeden z rodinných príslušníkov je utečencom;
 - b) príslušnému orgánu ukladá povinnosť, aby konanie o žiadostiach o medzinárodnú ochranu podaných tými rodinnými príslušníkmi, ktorí nie sú jednotlivo oprávnení na takúto ochranu, prerušil až do skončenia konania o žiadosti rodinného príslušníka, ktorá bola podaná s odôvodnením, že dotknutá osoba je utečencom v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru;

je táto judikatúra prípustná aj z hľadiska úvah týkajúcich sa záujmov dieťaťa, zachovania celistvosti rodiny a rešpektovania práva na súkromný a rodinný život, ako aj práva zostať v členskom štáte do posúdenia žiadosti, konkrétne na základe článkov 7, 18 a 47 Charty základných práv Európskej únie, odôvodnení 12 a 60, ako aj článku 9 smernice 2013/32, odôvodnení 16, 18 a 36, ako aj článku 23 smernice 2011/95, a odôvodnení 9, 11 a 35, ako aj článkov 6 a 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu⁹?

6. Vyplýva z odôvodnení 16, 18 a 36, ako aj z článku 3 smernice 2011/95 v spojení s odôvodnením 24, s článkom 2 písm. d) a j), s článkom 13 a s článkom 23 ods. 1 a 2 tejto smernice, že ustanovenie vnútroštátneho práva, akým je § 8 ods. 9 [ZUB], na základe ktorého sa aj rodinní príslušníci

⁸ Ženevský dohovor bol doplnený Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov, prijatým 31. januára 1967, ktorý nadobudol platnosť 4. októbra 1967.

⁹ Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 96.

cudzince, ktorému bolo priznané postavenie utečenca, považujú za utečencov, je prípustné, pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným postavením a neexistujú dôvody podľa vnútroštátneho práva, ktoré by vylučovali priznanie postavenia utečenca?

7. Vyplýva z právnej úpravy dôvodov prenasledovania v článku 10 smernice 2011/95, že podanie sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva proti krajine pôvodu dotknutej osoby zakladá príslušnosť tejto osoby k určitej sociálnej skupine v zmysle článku 10 ods. 1 písm. d) tejto smernice, alebo že podanie sťažnosti sa má považovať za politický názor v zmysle článku 10 ods. 1 písm. e) smernice?
8. Vyplýva z článku 46 ods. 3 smernice 2013/32, že súd je povinný vo veci posúdiť nové dôvody pre medzinárodnú ochranu, ktoré boli uvedené v priebehu súdneho konania, ale neboli obsiahnuté v žalobe proti rozhodnutiu o zamietnutí medzinárodnej ochrany?
9. Vyplýva z článku 46 ods. 3 smernice 2013/32, že súd je povinný posúdiť prípustnosť žiadosti o medzinárodnú ochranu na základe článku 33 ods. 2 písm. e) tejto smernice v súdnom konaní z dôvodu napadnutia rozhodnutia o zamietnutí medzinárodnej ochrany, pokiaľ bola žiadosť v napadnutom rozhodnutí – ako to stanovuje článok 10 ods. 2 smernice – posúdená najprv z hľadiska, či žiadateľ spĺňa podmienky na priznanie postavenia utečenca, a následne z hľadiska, či je oprávnený na doplnkovú ochranu?“
9. Písomné pripomienky v konaní na Súdnom dvore predložili Helénska republika, Česká republika, Spojené kráľovstvo, Maďarsko a Komisia.

III. Analýza

A. Úvodné poznámky

10. Na úvod je potrebné poznamenať, že z rovnakých dôvodov, aké som uviedol v bodoch 58 až 61 návrhov, ktoré som predniesol 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327) a na ktoré si dovoľujem odkázať, smernica 2013/32 sa z hľadiska časovej pôsobnosti nevzťahuje na skutkový stav vo veci samej. Keďže pani Ahmedbekova podala svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu, ako aj žiadosť v mene jej maloletého syna, 25. novembra 2014, tieto žiadosti, podané pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona, ktorým sa do bulharského práva prebrala smernica 2013/32 (28. decembra 2015), ako aj pred dátumom stanoveným v článku 52 prvom odseku prvej vete tejto smernice (20. júla 2015), treba podľa vnútroštátneho práva (§ 37 zákona, ktorým sa prebrala smernica 2013/32)¹⁰ a tiež podľa práva Únie (článok 52 prvý odsek druhá veta smernice 2013/32) preskúmať v súlade s ustanoveniami, ktorými sa do bulharského práva prebrala smernica 2005/85, ktorá predchádzala smernici 2013/32¹¹. Za týchto okolností v rámci možností preformulujem prejudiciálne otázky, ktoré predložil Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia), pričom budem vychádzať z predpokladu, že sa týkajú smernice 2005/85.

11. Smernica 2011/95 sa na základe informácií, ktoré Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia) poskytol v návrhu na začatie prejudiciálneho konania týkajúcom sa veci Alheto, prebrala do bulharského práva zákonom, ktorý nadobudol účinnosť 16. októbra 2015 a ktorý nie je možné uplatňovať retroaktívne. Uvedený zákon by sa preto nemal vzťahovať na žiadosť pani Ahmedbekovej o medzinárodnú ochranu, ani na žiadosť, ktorú podala v mene maloletého syna – t. j. žiadosti podané

¹⁰ Ako som uviedol v bode 61 mojich návrhov zo 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), podľa § 37 zákona, ktorým sa prebrala smernica 2013/32 a ktorý nadobudol účinnosť 28. decembra 2015, sa konania začaté pred týmto dňom dokončia v súlade s predtým platnými ustanoveniami.

¹¹ Smernica 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, 2005, s. 13).

25. novembra 2014 a zamietnuté rozhodnutím z 12. mája 2015 – rovnako ako sa nevzťahoval na žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podala pani Alheto.¹² Na rozdiel od návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci Alheto sa však Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia) v uznesení, ktoré je predmetom prejednávanej veci, k tejto neuplatniteľnosti výslovne nevyjadruje, ani nepoukazuje na prípadné rozdielne znenia príslušných ustanovení ZUB, ktoré po sebe nasledovali v dôsledku prebratia smernice 2004/83¹³, ktorá predchádzala smernici 2011/95, a neskoršieho prebratia smernice 2011/95. Naproti tomu, smernica 2011/95 je jednoznačne uplatniteľná na skutkový stav vo veci samej, pričom odpoveď na prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu ustanovení tejto smernice by sa v každom prípade nemenila ani pri zohľadnení zodpovedajúcich ustanovení smernice 2004/83. Z tohto dôvodu sa domnievam, že predmetné otázky nie je potrebné preformulovať.

B. O prvej, druhej a tretej prejudiciálnej otázke

12. Prvé tri prejudiciálne otázky sa týkajú výkladu článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32 a treba ich preskúmať spoločne.

13. Podľa článku 33 ods. 1 smernice 2013/32 „... od členských štátov sa nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95] v prípade, že sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku“. V odseku 2 písm. e) rovnakého článku sa spresňuje, že „Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak: ... e) žiadosť podáva osoba závislá na žiadateľovi po tom, ako podľa článku 7 ods. 2 súhlasila s tým, že jej prípad bude súčasťou žiadosti podanej v jej mene, a neexistujú nijaké skutočnosti týkajúce sa situácie tejto závislej osoby, ktoré by odôvodňovali osobitnú žiadosť“.

14. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že ZUB neobsahuje ustanovenie zodpovedajúce článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32. Z tohto dôvodu DAB pristúpil k vecnému preskúmaniu žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré sú predmetom veci samej, bez predchádzajúceho posúdenia ich prípustnosti na základe dôvodu uvedeného v tomto ustanovení.

15. Prostredníctvom prvej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či je posúdenie prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32 povinné a či má toto ustanovenie priamy účinok. Prostredníctvom druhej a tretej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor o rozhodnutie, či za okolností, aké nastali vo veci samej, možno žiadosť o medzinárodnú ochranu považovať za neprípustnú v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia v prípade, ak je dôvodom jej podania skutočnosť, že osoba, ktorá žiadosť podala, je rodinným príslušníkom žiadateľa o azyl na základe článku 1 časti A Ženevského dohovoru. Táto otázka sa kladie jednak v súvislosti so situáciou, keď žiadosť o medzinárodnú ochranu podal manželský partner žiadateľa o azyl v mene ich spoločného maloletého dieťaťa (druhá prejudiciálna otázka), jednak so situáciou, keď predmetnú žiadosť podal manželský partner vo vlastnom mene (tretia prejudiciálna otázka).

16. Vzhľadom na skutočnosť, že smernica 2013/32 sa z hľadiska časovej pôsobnosti, ako sa uviedlo v bode 10 vyššie, nevzťahuje na skutkový stav vo veci samej, všetky tieto prejudiciálne otázky treba preformulovať v tom zmysle, že sa týkajú článku 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85, ktorého znenie sa takmer doslovne prebralo do článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32, ktorou sa prepracovala smernica 2005/85.

12 Pozri bod 50 a poznámku pod čiarou 39 návrhov, ktoré som predniesol 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327).

13 Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mím. vyd. 19/007, s. 96).

17. Ako som už poznamenal v bodoch 78 až 80 návrhov, ktoré som predniesol 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), zo znenia článku 25 ods. 1 smernice 2005/85 vyplýva, že členské štáty mali *právo*, nie *povinnosť* upraviť vo svojich príslušných vnútroštátnych postupoch týkajúcich sa posúdenia žiadostí o azyl dôvody neprípustnosti podľa odseku 2 uvedeného článku, kým z odôvodnenia 22 predmetnej smernice je zrejmé, že článok 25 tejto smernice predstavoval *výnimku* z pravidla, podľa ktorého majú príslušné orgány členských štátov preskúmať všetky žiadosti z vecného hľadiska.¹⁴

18. Inými slovami, článok 25 ods. 1 smernice 2005/85 sa obmedzoval na to, že členským štátom povolil nevykonať vecné posúdenie žiadosti o azyl, ak existoval jeden z dôvodov neprípustnosti podľa odseku 2 tohto článku, od členských štátov však nevyžadoval, aby v rámci svojich právnych poriadkov zaviedli povinnosť príslušných orgánov posudzovať prípustnosť žiadostí o azyl, ani aby v prípade existencie jedného z uvedených dôvodov stanovili automatické zamietnutie žiadosti bez jej preskúmania z vecného hľadiska.

19. Z uvedeného vyplýva, že pri prebratí smernice 2005/85 sa mohol bulharský zákonodarca oprávnené rozhodnúť, pričom sa tak aj rozhodol, že nepreberie všetky, resp. niektoré z dôvodov neprípustnosti žiadosti o azyl podľa článku 25 ods. 2 smernice 2005/85, konkrétne dôvod vyplývajúci z písm. g) tohto ustanovenia.

20. Na prvú prejudiciálnu otázku v preformulovanom znení, v rozsahu, v akom vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o rozhodnutie vo veci povinného charakteru skúmania prípustnosti žiadostí o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85, treba preto odpovedať tak, že článok 25 tejto smernice sa má so zreteľom na odôvodnenie 22 smernice vykladať v tom zmysle, že členským štátom neukladá povinnosť posudzovať prípustnosť žiadosti o azyl na základe dôvodov stanovených v odseku 2 tohto článku ani povinnosť predmetnú žiadosť zamietnuť, pokiaľ existuje nejaký z uvedených dôvodov.

21. S ohľadom na uvedenú odpoveď nie je naopak potrebné rozhodnúť o prvej prejudiciálnej otázke v preformulovanom znení v časti, v ktorej vnútroštátny súd žiada Súdny dvor, aby vysvetlil, či má článok 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85 priamy účinok.

22. Vzhľadom na to, že z odpovede na prvú prejudiciálnu otázku vyplýva, že podľa bulharskej právnej úpravy uplatniteľnej na posúdenie žiadostí pani Ahmedbekovej a jej syna o medzinárodnú ochranu nebolo tieto žiadosti v nijakom prípade možné vyhlásiť za neprípustné z dôvodu podľa článku 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85, v súvislosti s druhou a treťou prejudiciálnou otázkou v preformulovanom znení konštatujem, že tieto otázky sú zjavne hypotetické a z tohto dôvodu sú neprípustné.¹⁵ Ich stručnou analýzou sa preto budem zaoberať iba subsidiárne.

23. Vnútroštátny súd poznamenáva, že judikatúra Värhoven administrativen säd (Najvyšší správny súd) nie je ustálená, pokiaľ ide o otázku, či možno žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorej základom je obava z prenasledovania rodinného príslušníka žiadateľa, posúdiť v rámci samostatného postupu, t. j. nezávisle od konania týkajúceho sa žiadosti o azyl, ktorú podal dotknutý rodinný príslušník. § 32 Administrativnoprocesualen Kodeks (Správny poriadok), ktorý sa na základe článku 2 ods. 1 tohto zákonníka, pokiaľ zákon nestanovuje inak, vzťahuje na správne konania vedené príslušnými

¹⁴ To isté možno v súčasnosti povedať o článku 33 ods. 1 smernice 2013/32 (pozri odôvodnenie 43 tejto smernice, ktoré má rovnaké znenie ako odôvodnenie 22 smernice 2005/85). Poukazujem však na skutočnosť, že v návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ [COM(2016) 467 final] sa stanovuje povinnosť posúdiť prípustnosť žiadostí o medzinárodnú ochranu (pozri bod 1 správy pripojenej k tomuto návrhu, pokiaľ ide o ciele návrhu, a najmä cieľ „zjednodušiť, sprehľadniť a urýchliť postupy“, s. 4). Na účely prejednávanej veci je relevantné, že článok 36 ods. 1 písm. d) uvedeného návrhu nariadenia znie takto: „Rozhodujúci orgán posúdi prípustnosť žiadosti podľa základných zásad a záruk stanovených v kapitole II a zamietne žiadosť ako neprípustnú v prípade ktoréhokolvek z týchto dôvodov: ... d) manžel alebo partner alebo maloletá osoba so sprievodom podá žiadosť po tom, čo súhlasila s podaním žiadosti vo svojom mene, a neexistujú skutočnosti týkajúce sa situácie manžela, partnera alebo maloletej osoby, ktoré by odôvodňovali samostatnú žiadosť“.

¹⁵ Pozri okrem iného uznesenie z 22. júna 2017, Fondul Proprietatea (C-556/15 a C-22/16, EU:C:2017:494, body 20 a 21).

bulharskými správnymi orgánmi, totiž stanovuje, že ak v rôznych konaniach „práva a povinnosti účastníkov vyplývajú z rovnakej skutkovej situácie, s tým, že právomoc má rovnaký správny orgán, je možné viesť jedno konanie voči viacerým účastníkom“. Pokiaľ ide o okolnosti týkajúce sa veci samej, Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia) konštatuje, že žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú pani Ahmedbekova podala v mene maloletého syna, by sa mala považovať za súčasť žiadosti, ktorú podal pán Ahmedbekov, pretože je založená na rovnakých dôvodoch ako jeho žiadosť o azyl, pričom si kladie otázku, či sa žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná v mene dieťaťa nemá z tohto dôvodu považovať za neprípustnú na základe článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32 (vzhľadom na preformulované znenie prejudiciálnych otázok ide o článok 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85).¹⁶ V súvislosti so žiadosťou, ktorú pani Ahmedbekova podala vo vlastnom mene, si vnútroštátny súd kladie otázku, či takúto žiadosť možno predložiť samostatne od žiadosti jej manžela, keďže pani Ahmedbekova sa na podporu svojej žiadosti dovoľáva skutočností, že je rodinným príslušníkom pána Ahmedbekova.

24. V článku 6 ods. 2 smernice 2005/85 sa stanovuje, že „Členské štáty zabezpečia, aby každá dospelá osoba spôsobilá na právne úkony¹⁷ mala právo podať vo svojom vlastnom mene žiadosť o azyl“. Podľa odseku 3 rovnakého článku, ak členské štáty umožnia žiadateľovi podať žiadosť o azyl v mene osôb, ktoré sú na ňom závislé, tieto členské štáty „zabezpečia súhlas dospelej závislej osoby so žiadosťou podanou v jej mene, pričom ak tento súhlas odmietne, bude mať príležitosť podať žiadosť vo svojom vlastnom mene“.¹⁸

25. Z týchto ustanovení vyplýva, že plnoletá osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony, má *právo* podať žiadosť o medzinárodnú ochranu vo vlastnom mene, nezávisle od toho, že jediným dôvodom, ktorého sa na podporu tejto žiadosti dovoľáva, je skutočnosť, že je rodinným príslušníkom osoby, ktorá požiadala o priznanie postavenia utečenca. Okrem toho je z uvedených ustanovení zrejmé, že žiadateľ môže požiadať o medzinárodnú ochranu v mene plnoletej osoby spôsobilej na právne úkony iba v prípade, ak je táto osoba *na ňom závislá*¹⁹ a s takýmto postupom *výslovne súhlasila*, pričom sa vzdala práva podať žiadosť vo svojom vlastnom mene.

26. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva ani skutočnosť, že pani Ahmedbekova by sa mala považovať za závislú na manželovi,²⁰ ani fakt, že by súhlasila s tým, že manžel podá žiadosť o medzinárodnú ochranu v jej mene. Rovnako je nesporné, že pán Ahmedbekov takúto žiadosť v mene manželky nepodal. Títo manželia naopak konali vždy samostatne, jednak v prípade, keď sa obrátili na prezidenta Bulharskej republiky, jednak v prípade žiadostí podaných na DAB.

27. Za týchto okolností, keď nie sú splnené podmienky uplatňovania článku 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85, najmä podmienka týkajúca sa súhlasu dotknutej osoby, žiadosť pani Ahmedbekovej by v každom prípade nebolo možné vyhlásiť za neprípustnú na základe dôvodu vyplývajúceho z uvedeného ustanovenia, hoci by sa toto ustanovenie prebralo do bulharského práva, ani by ju nebolo možné považovať za súčasť žiadosti, ktorú podal pán Ahmedbekov, ale z vecného hľadiska sa mala posúdiť samostatne, v súlade s tým, ako postupoval DAB.

¹⁶ Vnútroštátny súd má rovnako pochybnosť v súvislosti s pojmom „závislá osoba“ uvedeným v článku 33 ods. 2 písm. e) smernice 2013/32, a to vzhľadom na skutočnosť, že ani pani Ahmedbekova, ani pán Ahmedbekov podľa všetkého nedokážu samostatne zabezpečiť svoje vlastné potreby a potreby ich syna.

¹⁷ V rovnakom zmysle článok 7 ods. 1 smernice 2013/32, v ktorom sa v talianskom znení správne nahradil pojem „capacità giuridica“ (právna spôsobilosť) pojmom „capacità d'agire“ (spôsobilosť na právne úkony).

¹⁸ V rovnakom zmysle pozri článok 7 ods. 3 smernice 2013/32.

¹⁹ Poznámam, že od požiadavky „závislosti“ od žiadateľa, ktorá sa ešte uvádza v článku 7 smernice 2013/32, sa upúšťa v návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ, citovaného v poznámke pod čiarou 14 týchto návrhov, v ktorého článku 31 ods. 1 a 2 sa stanovuje, že žiadateľ môže podať žiadosť v mene svojho manžela alebo partnera v stabilnom a trvalom zväzku, za predpokladu, že s tým súhlasili, a v mene maloletých osôb alebo závislých dospelých osôb bez právnej spôsobilosti.

²⁰ Vnútroštátny súd uvádza, že ani pani Ahmedbekova, ani pán Ahmedbekov podľa všetkého nedokážu samostatne zabezpečiť svoje vlastné potreby a potreby ich syna.

28. Pokiaľ ide o žiadosť, ktorú pani Ahmedbekova podala v mene maloletého syna, poukazujem na skutočnosť, že článok 6 ods. 3 smernice 2005/85 ani v tomto prípade nepodmieňuje možnosť žiadateľa podať žiadosť o medzinárodnú ochranu v mene maloletého dieťaťa, ktoré je na ňom závislé, druhom dôvodov, ktorých sa žiadateľ dovoľáva na podporu tejto žiadosti. Z uvedeného vyplýva, že ak by sa syn pani Ahmedbekovej mohol považovať za závislého na matke, žiadosť, ktorú podala v jeho mene, by nebolo možné vyhlásiť za neprípustnú na základe dôvodu uvedeného v článku 25 ods. 2 písm. g) smernice 2005/85 – aj za predpokladu, že toto ustanovenie sa prebralo do bulharského práva – iba na základe úvahy, že dôvody na podporu tejto žiadosti sa týkajú postavenia pána Ahmedbekova ako utečenca.²¹

C. O štvrtej prejudiciálnej otázke

29. Prostredníctvom štvrtej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či sa má článok 4 ods. 4 smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že opodstatnená obava pred prenasledovaním alebo reálne riziko vážneho bezprávia sa majú posudzovať (na účely priznania doplnkovej ochrany) jedine v súvislosti so skutočnosťami a okolnosťami, ktoré sa týkajú osoby žiadateľa.

30. Z úvah vnútroštátneho súdu a z okolností vo veci samej vyplýva, že cieľom predmetnej otázky je objasniť, či je so systémom smernice 2011/95 zlučiteľný postup členského štátu, ktorý prizná žiadateľovi o medzinárodnú ochranu postavenie utečenca iba na základe skutočnosti, že dotknutý žiadateľ je rodinným príslušníkom osoby, ktorá sa uznala za utečenca.

31. V súlade s článkom 2 písm. d) smernice 2011/95 je „utečenec“ „štátny príslušník tretej krajiny, ktorý kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny...“. Podľa článku 4 ods. 3 tejto smernice „Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe“, pričom zahŕňa zohľadnenie skutočností uvedených v písm. a) až e) tohto ustanovenia, medzi ktorými sa v písm. c) uvádza zohľadnenie „individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa... s cieľom posúdenia, či by na základe osobných okolností žiadateľa činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie“. Podľa článku 4 ods. 4 smernice 2011/95, t. j. jediného ustanovenia, na ktoré sa v prejudiciálnej otázke odkazuje, „Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa nebudú opakovať“. V článku 9 ods. 1 smernice 2011/95 sa vymedzujú kritériá, ktorým musí zodpovedať určitý čin na to, aby sa mohol považovať za „čin prenasledovania“ v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru, kým v odseku 2 tohto článku sa uvádzajú niektoré príklady toho, akú formu môžu tieto činy nadobúdať. V článku 10 ods. 1 písm. a) až e) smernice 2011/95 sa vymenúvajú prvky, ktoré sú členské štáty povinné zohľadniť pri posudzovaní dôvodov pre prenasledovanie podľa článku 2 písm. d) tejto smernice. Napokon, podľa článku 9 ods. 3 tejto smernice musí medzi činmi prenasledovania podľa odseku 1 rovnakého článku a dôvodmi uvedenými v článku 10 existovať spojenie.

²¹ V článku 7 ods. 3 smernice 2013/32 sa stanovuje, že „Členské štáty zabezpečia, aby mala maloletá osoba právo podať žiadosť o medzinárodnú ochranu buď vo svojom vlastnom mene, pokiaľ je spôsobilá vykonávať právne úkony v rámci konaní v súlade s právom dotknutého členského štátu, alebo prostredníctvom svojich rodičov alebo iných dospelých rodinných príslušníkov...“, čím sa priznáva právo rodiča podať žiadosť v mene maloletého dieťaťa bez ohľadu na skutočnosť, či je dieťa od neho závislé, čím sa postavenie oboch rodičov v tejto súvislosti zrovnoprávňuje. V rovnakom zmysle sa v článku 31 ods. 6 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ, citovanom v poznámke pod čiarou 14 vyššie, stanovuje, že „maloletá osoba má právo podať žiadosť vo vlastnom mene, ak je právne spôsobilá konať v konaniach podľa vnútroštátneho práva dotknutého členského štátu, alebo prostredníctvom dospeléj osoby, ktorá je za ňu zodpovedná podľa práva alebo na základe praxe dotknutého členského štátu, vrátane jej rodičov, alebo iného zákonného alebo obvyklého poskytovateľa starostlivosti, alebo dospelých rodinných príslušníkov...“.

32. Vyššie uvedené ustanovenia vyžadujú, aby sa splnenie podmienok pre priznanie postavenia utečenca posudzovalo s odkazom na osobu žiadateľa o azyl. Nevylučujú však, že tieto podmienky možno považovať za splnené so zreteľom na rodinnú väzbu medzi žiadateľom a osobou, ktorá bola obeťou činov prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 smernice 2011/95 a ktorá sa oprávnené obáva prenasledovania z dôvodov uvedených v článku 2 písm. d) tejto smernice. Kým skutočnosť, že žiadateľ o azyl sa na podporu svojej žiadosti dovoľáva prenasledovania rodinného príslušníka nie je sama osebe na tieto účely dostatočná, postavenie utečenca treba naopak priznať rodinnému príslušníkovi utečenca, ktorý podal príslušnú žiadosť, pokiaľ z posúdenia jeho individuálnej situácie a osobných okolností a s ohľadom na všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa najmä situácie v krajine pôvodu a *modus operandi* aktérov prenasledovania²² vyplýva, že z dôvodu uvedenej rodinnej väzby má žiadateľ *individuálnu* oprávnenú obavu, že by sa sám mohol stať obeťou prenasledovania a vo vzťahu k jeho osobe neexistujú dôvody na vylúčenie predmetného postavenia.²³ Za týchto okolností je spojenie medzi činmi a dôvodmi prenasledovania podľa článku 9 ods. 3 smernice 2011/95 zaručené, a to nepriamo s odkazom na dôvody prenasledovania dotknutého rodinného príslušníka.

33. Ako poznamenáva vnútroštátny súd, uvedenú situáciu výslovne upravuje odôvodnenie 36 smernice 2011/95, podľa ktorého „Rodinní príslušníci sú už len z dôvodu svojho vzťahu k utečencovi *obvykle* zraniteľní, čo sa týka činov prenasledovania, takým spôsobom, ktorý by mohol byť základom pre postavenie utečenca“.²⁴ Samotný normotvorca Únie preto považuje riziko, že dôjde k takémuto vystaveniu prenasledovaniu, za významné.

34. Na základe predchádzajúcich úvah navrhujem, aby sa na štvrtú prejudiciálnu otázku odpovedalo tak, že smernica 2011/95, najmä jej článok 2 písm. d) a článok 4 ods. 3, sa má so zreteľom na odôvodnenie 36 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že nebráni priznaniu postavenia utečenca v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu z dôvodu jeho rodinnej väzby s osobou, ktorá bola obeťou činov prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 uvedenej smernice, alebo ktorá sa oprávnené obáva prenasledovania z dôvodov uvedených v článku 2 písm. d) tejto smernice, a to v prípade, že na základe posúdenia individuálnej situácie žiadateľa a osobných okolností, ktoré sa ho týkajú, ako aj s ohľadom na všetky relevantné skutočnosti, vyplýva, že z dôvodu predmetnej rodinnej väzby má na individuálnom základe oprávnenú obavu, že sa sám stane obeťou prenasledovania.

D. O piatej prejudiciálnej otázke

35. Prostredníctvom piatej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či článok 4 smernice 2011/95 a článok 31 ods. 1 smernice 2013/32, ako aj predovšetkým úvahy týkajúce sa najlepšieho záujmu dieťaťa, zachovania celistvosti rodiny a rešpektovania práva na súkromný a rodinný život, bránia vnútroštátnej judikatúre, ktorá príslušnému orgánu ukladá povinnosť, aby v rámci jedného konania posúdil žiadosti o medzinárodnú ochranu členov rovnakej rodiny zakladajúce sa na tvrdení, že iba jeden z nich spĺňa podmienky pre priznanie postavenia utečenca, alebo od príslušného orgánu vyžaduje, aby prerušil konanie vo veci žiadostí ostatných členov rodiny až do skončenia konania týkajúceho sa žiadosti podanej v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru.

36. Z dôvodov uvedených v bode 10 vyššie sa táto prejudiciálna otázka nemá skúmať s ohľadom na ustanovenia smernice 2013/32, ale ustanovenia smernice 2005/85, ktorá jej predchádzala.

²² Pokiaľ ide o pojem „aktéri prenasledovania“, pozri článok 6 smernice 2011/95.

²³ Dôvody pre vylúčenie z postavenia utečenca sú uvedené v článku 12 smernice 2011/95. Okrem neexistencie dôvodov pre vylúčenie je tiež potrebné, aby právne postavenie rodinného príslušníka nebolo v rozpore s priznaním postavenia utečenca (napríklad preto, že má štátnu príslušnosť tretieho štátu, ktorého ochrany sa môže dovoľávať).

²⁴ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

37. Z preskúmania prvých troch prejudiciálnych otázok a najmä z bodu 27 vyššie vyplýva, že za okolností, aké nastali vo veci samej, je žiadosť o medzinárodnú ochranu pani Ahmedbekovej bez jej súhlasu v zmysle článku 6 ods. 3 smernice 2005/85 potrebné preskúmať *samostatne* od žiadosti manžela, a to *nezávisle* od dôvodov, ktorých sa na podporu tejto žiadosti dovoľáva.

38. V tomto ohľade je článok 9 ods. 3 smernice 2005/85 jasný v časti, v ktorej sa uvádza, že iba na účely uplatnenia článku 6 ods. 3 tejto smernice, t. j. iba v prípade, keď sa jedna žiadosť podala v mene viacerých závislých osôb, platí, že „kedykoľvek sa žiadosť opiera o tie isté dôvody, môže členský štát prijať len jedno rozhodnutie, týkajúce sa všetkých závislých osôb“.²⁵

39. Z tohto dôvodu, pokiaľ nie sú splnené podmienky pre uplatnenie článku 6 ods. 3 smernice 2005/85 – tak, ako v prípade pani Ahmedbekovej –, je príslušný orgán povinný preskúmať žiadosti podané rôznymi členmi jednej rodiny vo vlastnom mene v rámci odlišných konaní.

40. Je vhodné zdôrazniť, že vyššie uvedené konštatovanie platí jednak v prípade, ak sa žiadosť pani Ahmedbekovej podaná na DAB zakladá, ako naznačujú niektoré časti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, výlučne na skutočnosti, že je manželkou osoby, ktorá požiadala o priznanie postavenia utečenca, jednak v prípade, keď je dôvodom tejto žiadosti, ako podľa všetkého vyplýva z iných častí rovnakého návrhu, osobná obava pred prenasledovaním z dôvodu okolností týkajúcich sa manžela.

41. Žiadosť maloletého syna manželov Ahmedbekovcov, ktorú v jeho mene podala pani Ahmedbekova, pričom ju odôvodnila rovnakými skutočnosťami, ktorých sa dovoľáva vo svojej vlastnej žiadosti, treba naopak v súlade s článkom 6 ods. 3 a článkom 9 ods. 3 smernice 2005/85 posúdiť spolu so žiadosťou matky.

42. V rozsahu, v akom vnútroštátny súd podľa všetkého zastáva názor, že oddelené vybavenie žiadostí členov rovnakej rodiny o medzinárodnú ochranu môže ohroziť zachovanie jednotnosti rodiny, alebo poškodiť najlepší záujem dieťaťa, napríklad ak sa žiadosti v rôznom čase zamietnu, konštatujem, že tieto úvahy nemôžu obmedziť právo žiadateľa podať žiadosť o medzinárodnú ochranu samostatne od ostatných členov jeho rodiny, zakotvené v článku 6 ods. 2 smernice 2005/85. Je úlohou dotknutého členského štátu, aby v rámci prípadných konaní o návrate, začatých v dôsledku konečného zamietnutia žiadostí o medzinárodnú ochranu jednotlivých členov rodiny, zabezpečil dodržiavanie vyššie uvedených zásad.²⁶ Pokiaľ ide o ostatné časti, v súlade s písomnými pripomienkami Komisie pripomínam, že pokiaľ sú pani Ahmedbekova a jej syn „žiadateľmi“ podľa článku 2 písm. c) smernice 2005/85, t. j. do prijatia konečného rozhodnutia vo veci ich žiadosti o azyl, užívajú výhody súvisiace s týmto postavením, najmä výhody stanovené v smerniciach 2003/09²⁷ a 2013/33.

43. Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že smernica 2005/85 bráni tomu, aby sa žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú vo svojom mene podal rodinný príslušník žiadateľa o azyl, považovala za neoddeliteľnú súčasť žiadosti tohto žiadateľa a aby sa vybavila spolu s jeho žiadosťou, a to bez ohľadu na dôvody, o ktoré sa táto žiadosť opiera.

25 Rovnaké ustanovenie sa v súčasnosti nachádza v článku 11 ods. 3 smernice 2013/32, pokiaľ ide o prípady žiadostí podaných v mene závislých osôb podľa článku 7 ods. 2 uvedenej smernice. Výnimka z prijatia jediného rozhodnutia sa však stanovuje pre prípad, že by to znamenalo „sprístupnenie informácií o osobitnej situácii žiadateľa, ktoré by mohlo ohroziť jeho záujmy, a to najmä v prípadoch prenasledovania z dôvodu rodového aspektu, sexuálnej orientácie, rodovej identity a/alebo veku“. V takýchto prípadoch sú príslušné orgány povinné vydať dotknutej osobe samostatné rozhodnutie.

26 Pozri odôvodnenie 22 a článok 5 smernice 2008/115, podľa ktorých by „najlepší záujem dieťaťa“ a rešpektovanie rodinného života mali byť prvoradým zreteľom členských štátov pri vykonávaní tejto smernice.

27 Smernica Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (Ú. v. EÚ L 31, 2003, s. 18; Mím. vyd. 19/006, s. 101).

44. Naproti tomu sa nezdá, že by smernica 2005/85 a smernica 2011/95 bránili tomu, aby sa konania vo veci žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré samostatne podali členovia rovnakej rodiny, a to na základe obavy pred prenasledovaním z dôvodu situácie jedného člena tejto rodiny, prerušili až do výsledku konania o žiadosti dotknutého člena rodiny, ktorého situácia je zdrojom obavy z prenasledovania celej rodiny (ďalej len „hlavný žiadateľ“).

45. Aby však k takémuto prerušeniu mohlo dôjsť, musia byť podľa môjho názoru kumulatívne splnené tri podmienky. Predovšetkým, ako uvádza Komisia vo svojich písomných pripomienkach, účelom prerušenia konania musí byť adekvátne a úplné posúdenie uvedených žiadostí, alebo musí zodpovedať úvahám súvisiacim so zachovaním celistvosti rodiny či najlepším záujmom dieťaťa a nebyť v rozpore s právom na rešpektovanie súkromného alebo rodinného života dotknutých osôb. Ďalej, prerušenie nemôže ohroziť autonómny charakter žiadostí, ktoré samostatne podali rodinní príslušníci hlavného žiadateľa. Po tretie dôsledkom predmetného prerušenia nemôže byť bránenie vecnému preskúmaniu uvedených žiadostí, ktoré má byť v súlade s ustanovením článku 8 ods. 2 písm. a) smernice 2005/85 individuálne, objektívne a nestranné, a to nezávisle od rozhodnutia o žiadosti hlavného žiadateľa, čiže jednak, ak sa táto žiadosť s konečnou platnosťou zamietla, jednak v prípade, že sa jej vyhovel.

46. Na základe všetkých vyššie uvedených úvah je podľa môjho názoru potrebné odpovedať na piatu prejudiciálnu otázku tak, že smernica 2005/85, konkrétne jej článok 6 ods. 2 a 3 a článok 9 ods. 3, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa žiadosti o medzinárodnú ochranu podané vo vlastnom mene rodinnými príslušníkmi osoby, ktorá požiadala o priznanie postavenia utečenca, považovali za neoddeliteľnú súčasť žiadosti takejto osoby a aby sa vybavili v rámci jedného konania, a to aj v prípade, ak sa zakladajú výlučne na rovnakých dôvodoch, týkajúcich sa uvedenej osoby, o ktoré sa žiadosť o priznanie postavenia utečenca tejto osoby opiera. Smernice 2005/85 a 2011/95 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby sa konania vo veci žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných samostatne členmi rovnakej rodiny, a to na základe obavy pred prenasledovaním z dôvodu situácie jedného z členov tejto rodiny, prerušili až do výsledku konania o žiadosti o azyl dotknutého rodinného príslušníka, ktorého situácia je zdrojom obavy z prenasledovania rodiny. Toto prerušenie však nemôže ohroziť autonómny charakter žiadostí, ktoré samostatne podali rodinní príslušníci žiadateľa, ktorého situácia je zdrojom ich obavy z prenasledovania, ani nemôže brániť vecnému preskúmaniu týchto žiadostí na záver konania o posúdení žiadosti predloženej uvedeným žiadateľom, a to nezávisle od výsledku daného konania.

E. O šiestej prejudiciálnej otázke

47. Prostredníctvom šiestej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či smernica 2011/95 bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej by sa postavenie utečenca priznávalo rodinným príslušníkom utečenca, a to iba na základe rodinného vzťahu, ktorý ich spája s dotknutým utečencom.

48. Podľa § 8 ods. 9 ZUB „za utečencov sa považujú aj rodinní príslušníci²⁸ cudzinca, ktorý získal postavenie utečenca“. ²⁹ Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že postavenie utečenca sa rodinným príslušníkom osoby, ktorá sa uznala za utečenca, priznáva automaticky, pričom sa nevyžaduje, aby sa vo vzťahu k týmto rodinným príslušníkom preskúmala existencia oprávnenej obavy z prenasledovania, ktorá by sa ich individuálne týkala. Vnútroštátny súd zastáva názor, že uvedené ustanovenie by mohlo byť nezlučiteľné so smernicou 2011/95, ktorá takéto automatické priznávanie nestanovuje.

²⁸ Podľa informácií poskytnutých v návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa za „rodinných príslušníkov“ v zmysle ZUB považuje manželský partner žiadateľa o medzinárodnú ochranu alebo osoba, s ktorou má žiadateľ o medzinárodnú ochranu dlhodobý stabilný vzťah, nezosobášené maloleté deti dotknutého páru, ako aj nezosobášené plnoleté deti, ktoré nie sú schopné uspokojovať svoje potreby z vážnych zdravotných dôvodov. Vnútroštátny súd neuvádza ďalšie kategórie, ktoré by sa mali považovať za kategórie patriace pod § 8 ods. 9 ZUB.

²⁹ Pokiaľ je to v súlade s ich osobným právnym postavením a pri neexistencii dôvodov pre vylúčenie, ktoré stanovuje ZUB.

49. Predovšetkým poznamenávam – napokon v súlade s konštatovaním samotného vnútroštátneho súdu v návrhu na začatie prejudiciálneho konania –, že § 8 ods. 9 ZUB by sa vzťahoval na pani Ahmedbekovu (a jej syna) iba v prípade, ak by sa vyhovel žiadosti o azyl, ktorú podal pán Ahmedbekov. V odpovedi na žiadosť o vysvetlenie, ktorú formuloval Súdny dvor v zmysle článku 101 svojho rokovacieho poriadku, vnútroštátny súd uviedol, že rozsudkom z 25. januára 2017 Värchoven administrativen säd (Najvyšší správny súd) zamietol kasačnú sťažnosť pána Ahmedbekova proti rozsudku, ktorým sa potvrdilo zamietnutie jeho žiadosti o azyl, čím sa napadnuté zamietavé rozhodnutie stalo konečným. Z uvedeného vyplýva, že automatický mechanizmus podľa § 8 ods. 9 ZUB nemôže viac pôsobiť v prospech pani Ahmedbekovej a jej syna, pokiaľ sa na účely uplatnenia tohto ustanovenia zohľadní situácia pána Ahmedbekova. Nedomnievam sa však, že táto skutočnosť znamená, že šiesta prejudiciálna otázka sa stala neprípustnou. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž vyplýva, že pani Ahmedbekova sa v priebehu súdneho konania dovolala dodatočných dôvodov na podporu svojej žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré sa týkali jej osobnej situácie. Ak by preskúmanie týchto dôvodov (vnútroštátnym súdom) malo viesť k tomu, že pani Ahmedbekovej sa prizná postavenie utečenca, § 8 ods. 9 ZUB by bolo možné uplatniť v prospech jej syna, pričom príslušné zamietavé rozhodnutie DAB sa tiež napáda vo veci samej. Šiesta prejudiciálna otázka preto nie je iba hypotetická a zachováva si dostatočnú súvislosť s konaním, ktoré vedie vnútroštátny súd.

50. Meritórne sa táto otázka týka v podstate zlučiteľnosti smernice 2011/95 a vnútroštátnych predpisov pripúšťajúcich automatické udelenie statusu utečenca *na základe odvodeného právneho dôvodu* v prospech rodinných príslušníkov osoby spĺňajúcej kritériá pre priznanie postavenia utečenca.

51. Treba poznamenať, že ak takéto „odvodené postavenie“ nevyplýva zo Ženevského dohovoru,³⁰ ktorého vymedzenie pojmu „utečenec“ nezahŕňa zásadu celistvosti rodiny,³¹ v záverečnom akte konferencie splnomocnencov Organizácie spojených národov, ktorá vypracovala text tohto dohovoru, sa v každom prípade výslovne uznalo „základné právo“ utečenca na celistvosť rodiny, pričom signatárskym štátom sa odporučilo prijať opatrenia potrebné na jej zachovanie, a všeobecnejšie, na ochranu rodiny utečenca. Tieto odporúčania v priebehu rokov niekoľkokrát zopakovali orgány UNHCR.³² Výkonný výbor UNHCR tak napríklad v dokumente zo 4. júna 1999 uviedol, že „zo zásady celistvosti rodiny vyplýva, že ak hlava rodiny spĺňa kritériá, ktorými sa riadi priznávanie postavenia utečenca, rodinným príslušníkom, ktorí sú na ňom závislí, sa má spravidla tiež priznať postavenie utečenca“.³³ V nedávnej dobe UNHCR verejne deklaroval priznávanie postavenia utečenca na základe odvodeného právneho dôvodu rodinným príslušníkom potenciálnych obetí mrzačenia ženských pohlavných orgánov, pričom aj pre maloletú osobu so sprievodom sa pripúšťa možnosť vystupovať ako hlavný žiadateľ, ktorému prináleží právo na celistvosť rodiny.³⁴ Odkaz na „odvodené postavenie utečenca“ sa nachádza aj v usmerneniach týkajúcich sa žiadostí maloletých osôb v oblasti medzinárodnej ochrany.³⁵ Takéto postavenie sa napokon bežne pripúšťa v rámci postupov určovania postavenia utečenca, na ktoré sa vzťahuje mandát UNHCR.³⁶

30 Podľa tohto dohovoru sú utečenci iba tí, ktorí majú *ako jednotlivci* oprávnené obavy pred prenasledovaním podľa článku 1 časti A dohovoru.

31 Pozri UNHCR, Príručka k postupom a kritériám pre určovanie právneho postavenia utečenca podľa dohovoru z roku 1951 a protokolu z roku 1967 o právnom postavení utečencov (HCR/1P/4/FRE/REV.1) z roku 1992, bod 183.

32 Pozri napríklad závery výkonného výboru UNHCR o medzinárodnej ochrane prijaté na jeho 49. zasadnutí v roku 1998 (A/AC.96/911, bod 21) a závery 88 (L), 1999, bod b.iii), ktoré sú k dispozícii na internetovej stránke <http://www.unhcr.org/excom/exconc/3ae68c4340/protection-refugees-family.html>.

33 Pozri dokument s názvom „Otázky týkajúce sa ochrany rodiny“ (EC/49/SC/CRP.14), dostupný na internetovej stránke <http://www.unhcr.org/fr/excom/standcom/4b30a618e>. Už v Príručke k postupom a kritériám pre určovanie právneho postavenia utečenca podľa dohovoru z roku 1951 a protokolu z roku 1967 o právnom postavení utečencov UNHCR poznamenal, že väčšina členských štátov bez ohľadu na to, či boli, alebo neboli zmluvnými stranami Ženevského dohovoru, sa riadila odporúčaním uvedeným v záverečnom akte z konferencie splnomocnencov, pozri body 183 a 184. Na základe týchto dokumentov sa za rodinných príslušníkov, v ktorých prospech pôsobí zásada zachovania celistvosti rodiny, považuje prinajmenšom manželský partner a maloleté deti.

34 Pozri UNHCR, Usmernenia týkajúce sa žiadostí o azyl súvisiacich s mrzačením ženských pohlavných orgánov, máj 2009, dostupné na internetovej stránke <http://www.refworld.org/docid/4d70cff82.html>, bod 11.

35 Pozri UNHCR, Usmernenia UNHCR o medzinárodnej ochrane č. 8: žiadosti maloletých osôb o azyl, 22. decembra 2009, dostupné na internetovej stránke <http://www.unhcr.org/fr/publications/legal/4fd736c99/principes-directeurs-no-8-demandes-dasile-denfants-cadre-article-1a2-larticle.html>, bod 9.

36 Pravidlá týkajúce sa postupov určovania právneho postavenia utečenca, na ktoré sa vzťahuje mandát UNHCR, 20. november 2003, bod 5.1.1.

52. Rovnako ako Ženevský dohovor, ani smernica 2011/95 neupravuje priznávanie postavenia utečenca na základe odvodeného právneho dôvodu v prospech rodinných príslušníkov osoby, ktorá sa uznala za utečenca.

53. V článku 23 tejto smernice, nazvanom „Zachovanie celistvosti rodiny“, sa v odseku 2 stanovuje, že rodinní príslušníci utečenca, ktorí nie sú jednotlivo oprávnení na medzinárodnú ochranu, sú v každom prípade oprávnení užívať určité výhody³⁷ uvedené v článkoch 24 až 35 tejto smernice, ktorých obsah je v podstate rovnaký ako v prípade výhod pre osoby, ktoré sa uznali za utečencov.³⁸ Ochrana poskytovaná podľa tohto ustanovenia sa však nevzťahuje na najtypickejšiu formu ochrany týkajúcu sa postavenia utečenca, čiže na ochranu pred vyhodením alebo vrátením podľa článku 21 smernice 2011/95, pričom z tohto dôvodu ju nemožno porovnávať s priznaním „odvodeného postavenia utečenca“. Právny základ článku 23 ods. 2 smernice 2011/95 je napriek tomu rovnaký, t. j. právo utečenca na zachovanie celistvosti rodiny, na ktorého dodržiavanie sa členské štáty vyzývajú v článku 23 ods. 1 uvedenej smernice.³⁹

54. Článok 3 smernice 2011/95 s ohľadom na odôvodnenie 14 tejto smernice oprávňuje členské štáty prijať alebo zachovávať vnútroštátne ustanovenia *zlučiteľné s touto smernicou*, ktoré sú výhodnejšie pre štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby bez štátneho občianstva žiadajúcich medzinárodnú ochranu, „tam, kde sa takáto požiadavka chápe z dôvodov, že dotknutá osoba je utečencom v zmysle článku 1 písm. A Ženevského dohovoru“.⁴⁰ Na ustanovenie, akým je ustanovenie § 8 ods. 9 ZUB, sa podľa môjho názoru vzťahuje rozsah pôsobnosti výhrady stanovenej v uvedenom článku.

55. Žiadosť, ktorou rodinný príslušník osoby spĺňajúcej kritériá pre priznanie postavenia utečenca žiada, aby sa postavenie utečenca priznalo aj jemu, bez ohľadu na oprávnenú obavu z prenasledovania, ktorá by sa ho osobne týkala, nemožno skutočne v užšom zmysle považovať za žiadosť, ktorej základom je článok 1 časť A Ženevského dohovoru, v súlade s požiadavkou podľa článku 3 smernice 2011/95 a so zreteľom na odôvodnenie 14 tejto smernice.

56. Pripomínam však, že v prípadoch, v ktorých Súdny dvor vylúčil uplatnenie výhrady podľa článku 3 smernice 2004/83, ktorého účelom malo byť povolenie výhodnejších vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa určenia kritérií pre priznanie postavenia utečenca, toto svoje rozhodnutie nikdy neodôvodnil konštatovaním, že žiadosť žiadateľa o azyl nie je možné považovať za žiadosť podanú na základe článku 1 časť A Ženevského dohovoru, zdôraznil však *nezlučiteľnosť* takejto žiadosti so systémom predmetného dohovoru alebo *zásadnú nezhodu* žiadosti s týmto systémom, čím preukázal, že pri výklade a uplatňovaní predmetnej výhrady uprednostňuje vecné, a nie formálne kritérium.

57. Týmto spôsobom v rozsudku z 9. novembra 2010, B (C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, body 114 a 115) Súdny dvor konštatoval, že článok 3 smernice 2004/83 sa nevzťahoval na vnútroštátne ustanovenia, ktoré priznávali postavenie utečenca osobe, ktorá je z tohto postavenia vylúčená na základe článku 12 ods. 2 tejto smernice, pričom túto neuplatniteľnosť odôvodnil vzhľadom na skutočnosť, že cieľom dôvodov vylúčenia z postavenia utečenca je „zachovávať dôveryhodnosť... systému ochrany“ podľa uvedenej smernice. Rovnako v rozsudku z 18. decembra 2014, M'Bodj

37 V súlade s vnútroštátnymi postupmi a v rozsahu, v akom je to v súlade s ich osobným právnym postavením.

38 Jediný rozdiel sa uvádza v článku 24 ods. 1 druhom pododseku smernice 2011/95, pokiaľ ide o dobu trvania platnosti povolenia na pobyt, ktorá môže byť kratšia ako tri roky bez toho, aby bola dotknutá požiadavka uvedená v článku 23 ods. 1 tej istej smernice na zachovanie celistvosti rodiny.

39 V súlade s týmto ustanovením „členské štáty zabezpečia zachovanie celistvosti rodiny“.

40 Pozri odôvodnenie 14 smernice 2011/95. Podľa článku 3 smernice 2011/95 „Členské štáty môžu zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou“. V rovnakom zmysle pozri článok 3 a odôvodnenie 8 smernice 2004/83.

(C-542/13, EU:C:2014:2452, body 42 až 44) Súdny dvor vyhlásil, že „by bolo v rozpore so všeobecnou štruktúrou a cieľmi smernice 2004/83, aby boli postavenia, ktoré upravuje, priznané štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa nachádzajú v situáciách, ktoré *vôbec nesúvisia s logickým zmyslom medzinárodnej ochrany*“.⁴¹

58. Ako sa uviedlo vyššie, priznanie postavenia utečenca na základe odvodeného právneho dôvodu v prospech rodinných príslušníkov osoby s priznaným postavením utečenca nie je na jednej strane nezlučiteľné so systémom Ženevského dohovoru a dokonca ho odporúča UNHCR, pričom spravidla sa pripúšťa v rámci postupov určovania postavenia utečenca, na ktoré sa vzťahuje mandát tohto orgánu.⁴² Na druhej strane sa takýmto priznaním dosahujú ciele v súlade so smernicou 2011/95, ktorá v článku 23 ods. 1 výslovne stanovuje povinnosť členských štátov zaistiť zachovanie celistvosti rodiny utečenca,⁴³ pričom členským štátom navyše ponecháva slobodu rozhodnúť sa, aké opatrenia na tieto účely prijímajú, s tým, že v odseku 2 uvedeného článku sa určuje minimálny obsah režimu vzťahujúceho sa na rodinných príslušníkov. Okrem toho zaobchádzanie vyhradené pre rodinných príslušníkov osoby uznanej za utečenca sa týka situácií, ktoré sú plným právom súčasťou „logického zmyslu medzinárodnej ochrany“, čo je zrejme jednak zo záverečného aktu Ženevského dohovoru, jednak z praxe UNHCR, a čo tiež zdôraznil Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), konkrétne v rozsudku Mugenzi v. Francúzsko⁴⁴.

59. Pred záverom dodám, že na to, aby bolo možné považovať ustanovenie, aké sa nachádza v § 8 ods. 9 ZUB, za zlučiteľné so smernicou 2011/95, a to v rámci uplatnenia výhrady stanovenej v článku 3 tejto smernice, musí predmetné ustanovenie rodinnému príslušníkovi utečenca umožniť, aby v dotknutom členskom štáte požiadal o priznanie postavenia utečenca a toto postavenie získal, a to na základe autonómneho, a nie odvodeného právneho dôvodu, pokiaľ ako jednotlivec spĺňa podmienky pre získanie takéhoto postavenia.

60. Na základe všetkých vyššie uvedených úvah je podľa môjho názoru potrebné odpovedať na šiestu prejudiciálnu otázku v tom zmysle, že s ustanoveniami smernice 2011/95 na účely uplatnenia výhrady podľa článku 3 tejto smernice je zlučiteľné ustanovenie vnútroštátneho práva, akým je ustanovenie sporné vo veci samej, na základe ktorého sa rodinní príslušníci osoby, ktorej sa priznalo postavenie utečenca v súlade s článkom 1 časťou A Ženevského dohovoru, uznávajú za utečencov nezávisle od skutočnosti, či ako jednotlivci spĺňajú kritériá stanovené v tomto článku, pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným právnym postavením a nebránia tomu dôvody vylúčenia podľa článku 12 uvedenej smernice. Na takéto vnútroštátne ustanovenie sa vzťahuje výhrada uvedená v článku 3 smernice 2011/95 iba za predpokladu, že rodinným príslušníkom utečenca sa ponecháva možnosť požiadať o priznanie postavenia utečenca a toto postavenie získať, a to nezávisle, v prípade, že ako jednotlivci spĺňajú podmienky pre získanie takéhoto postavenia.

F. O siedmej prejudiciálnej otázke

61. Prostredníctvom siedmej prejudiciálnej otázky žiada vnútroštátny súd o rozhodnutie, či skutočnosť, že žiadateľ o azyl podal na ESLP sťažnosť proti svojmu štátu pôvodu, znamená, že tento žiadateľ patrí do „sociálnej skupiny“ podľa článku 10 ods. 1 písm. d) smernice 2011/95, alebo či predstavuje vyjadrenie politického názoru v zmysle článku 10 ods. 1 písm. e) uvedenej smernice.

41 Kurzívou zvýraznil generálny advokát. V tomto prípade išlo o priznanie postavenia osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu v prospech štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý trpí vážnou chorobou, z dôvodu rizika zhoršenia jeho zdravotného stavu vyplývajúceho z neexistencie primeranej liečby v krajine pôvodu.

42 Význam úlohy UNHCR pri rozhodovaní o tom, či sa má priznať postavenie utečenca podľa Ženevského dohovoru, sa uznáva v odôvodnení 22 smernice 2011/95.

43 Pozri tiež odôvodnenie 16 smernice 2011/95, podľa ktorého sa táto smernica usiluje predovšetkým o zabezpečenie práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov, ako aj o podporu uplatňovania, okrem iných, článku 7 Charty základných práv Európskej únie, v ktorom sa zakotvuje rešpektovanie rodinného života.

44 Rozsudok ESLP z 10. júla 2014 (ECLI:CE:ECHR:2014:0710JUD005270109, bod 54).

62. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, hoci nie úplne jasne, že pani Ahmedbekova sa prvýkrát dovolala dôvodov prenasledovania, ktoré sa týkajú jej osobne – a nie jej postavenia ako rodinného príslušníka pána Ahmedbekova –, pričom súvisia s jej politickými názormi a jej činnosťou vyvíjanou na podporu ľudí prenasledovaných vládou Azerbajdžanu, v priebehu konania na Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia). Medzi skutočnosťami, ktoré pani Ahmedbekova uviedla pred vnútroštátnym súdom, je aj jej zapojenie (nie je jasné, či ako sťažovateľka alebo len ako osoba blízka skutočným sťažovateľom) do predloženia sťažnosti proti Azerbajdžanu na ESLP. Vnútroštátny súd si v podstate kladie otázku, či uvedená okolnosť umožňuje sama osebe uplatniť na prípad pani Ahmedbekovej pojmy vymedzené v článku 10 ods. 1 písm. d) a e) smernice 2011/95.

63. Zhodne so všetkými členskými štátmi, ktoré predložili Súdnemu dvoru písomné pripomienky, a tiež s Komisiou Súdnemu dvoru navrhujú, aby na túto prejudiciálnu otázku odpovedal záporne.

64. Podľa článku 2 písm. d) smernice 2011/95 je „utečenec“ štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorý/á má za okolností stanovených v tomto článku oprávnenú obavu pred prenasledovaním z rasových dôvodov, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine. V článku 10 ods. 1 uvedenej smernice sa uvádzajú prvky, ktoré sú členské štáty povinné zohľadniť pri posudzovaní dôvodov pre prenasledovanie.

65. V rovnakom článku 10 ods. 1 sa v písm. d) vymedzuje pojem „určitá sociálna skupina“. V súlade s touto definíciou sa skupina považuje za „určitú sociálnu skupinu“ najmä vtedy, ak spĺňa dve kumulatívne podmienky. Príslušníci skupiny musia mať na jednej strane „prirodzenú charakteristiku“ alebo „spoločný pôvod, ktorý sa nemôže zmeniť“ alebo zdieľať „charakteristiku alebo vieru, ktorá je taká základná pre identitu alebo vedomie, že osoba by nemala byť nútená, aby sa jej zriekla“. Na druhej strane musí mať táto skupina vlastnú identitu v príslušnej tretej krajine, pretože ju okolitá spoločnosť vníma ako odlišnú.⁴⁵ Zdá sa mi byť zjavné, že uvedený pojem sa nevzťahuje na skupinu osôb iba na základe skutočnosti, že podali, jednotlivo alebo spoločne, návrh proti vlastnej krajine pôvodu na medzinárodný súdny orgán. Táto skutočnosť totiž sama osebe neumožňuje ani konštatovať, že tieto osoby, akokoľvek ich spája určité politické presvedčenie, zdieľajú „spoločnú prirodzenú charakteristiku“ alebo „nezmeniteľný pôvod“ či „základnú vieru“ v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia, ani predpokladať, že tieto osoby sa v krajine pôvodu považujú za súčasť skupiny s vlastnou identitou, keďže ju vnímajú ako odlišnú.

66. Pokiaľ ide o výraz „politický názor“, v článku 10 ods. 1 písm. e) smernice 2011/95 sa spresňuje, že tento pojem zahŕňa „zastávanie určitého názoru, filozofie alebo náboženského presvedčenia [filozofie alebo presvedčenia – *neoficiálny preklad*] v záležitosti spojenej s prípadnými aktérmi prenasledovania... a ich politikami alebo metódami bez ohľadu na to, či tento žiadateľ uplatňoval tento názor, filozofiu alebo presvedčenie“. Hoci nie je možné vopred vylúčiť, že predloženie sťažnosti na ESLP predstavuje uplatnenie „presvedčenia v záležitosti spojenej s prípadnými aktérmi prenasledovania a ich politikami alebo metódami“ (v prípade, že prenasledovanie možno pripísať štátu, proti ktorému sa sťažnosť podáva), alebo ho možno v takomto svetle vnímať, nedomnievam sa, že iba táto okolnosť by mala *automaticky* viesť príslušné orgány dotknutých členských štátov k tomu, aby konštatovali existenciu dôvodu na prenasledovanie súvisiaceho s politickými názormi žiadateľa.

⁴⁵ Pozri rozsudok zo 7. novembra 2013, X a i. (C-199/12 až C-201/12, EU:C:2013:720, bod 45).

67. V tejto súvislosti pripomínam, že posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu sa má v súlade s článkom 4 ods. 3 smernice 2011/95 vykonať pri zohľadnení všetkých príslušných skutočností a okolností týkajúcich sa najmä žiadateľa o azyl, pričom otázka, či žiadateľ zastáva politický názor, ktoré orgány jeho krajiny pôvodu netolerujú, a či má v dôsledku tohto názoru, v prípade návratu do tejto krajiny, oprávnenú obavu pred prenasledovaním, sa preto posudzuje s ohľadom na všetky predmetné skutočnosti a okolnosti.⁴⁶

68. Na základe vyššie uvedených úvah je na siedmu prejudiciálnu otázku potrebné odpovedať v tom zmysle, že podanie sťažnosti na ESLP žiadateľom o azyl proti vlastnej krajine pôvodu nezakladá automaticky príslušnosť tohto žiadateľa k určitej sociálnej skupine v zmysle článku 10 ods. 1 písm. d) smernice 2011/95, ani jeho súhlas s politickým názorom podľa článku 10 ods. 1 písm. e) tejto smernice.

G. O ôsmej prejudiciálnej otázke

69. Prostredníctvom ôsmej prejudiciálnej otázky Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia) v podstate žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či sa má článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 vykladať v tom zmysle, že prvostupňový súd, na ktorý sa podala žaloba proti rozhodnutiu o zamietnutí medzinárodnej ochrany, je povinný preskúmať dôvody uvedené na podporu priznania takejto ochrany, ktorých sa žiadateľ prvýkrát dovolal v priebehu súdneho konania, pričom ich neuviedol ani v žiadosti o medzinárodnú ochranu zamietnutej napadnutým rozhodnutím, ani v žalobe, na základe ktorej sa súdne konanie začalo.⁴⁷

70. Z dôvodov uvedených v bode 10 vyššie je túto prejudiciálnu otázku podľa môjho názoru potrebné považovať za neprípustnú, keďže vzhľadom na skutočnosti uvedené v bode 65 návrhov, ktoré som predniesol 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), ju nemožno považovať za otázku týkajúcu sa článku 39 smernice 2005/85. Nasledujúce úvahy treba preto považovať za subsidiárne.

71. Podľa článku 46 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice 2013/32 „Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia mali právo na účinný opravný prostriedok pred súdom proti... rozhodnutiu o ich žiadosti o medzinárodnú ochranu vrátane... rozhodnutia považovať žiadosť za neopodstatnenú v súvislosti s postavením utečenca a/alebo postavením osoby s doplnkovou ochranou“. V odseku 3 rovnakého článku sa stanovuje, že „V záujme dosiahnutia súladu s odsekom 1 členské štáty zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc* vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95/EÚ, a to aspoň v rámci konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa“.

72. Pri vysvetľovaní dôvodov, ktoré ho viedli k predloženiu ôsmej prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, vnútroštátny súd poznamenáva, že pani Ahmedbekova sa v priebehu konania dovolala oprávnenej obavy pred prenasledovaním z dôvodu svojich politických názorov, pričom na podporu tohto tvrdenia poukázala na väzby s osobami, ktoré podali sťažnosť proti Azerbajdžanu na ESLP,⁴⁸ ako aj na činnosť vykonávanú na obranu osôb prenasledovaných orgánmi Azerbajdžanu.⁴⁹

⁴⁶ Pozri UNHCR, Handbook and guidelines on procedures and criteria for determining refugee status, december 2011, dostupné na internetovej stránke <http://www.refworld.org/docid/4f33c8d92.html>, body 80 až 86.

⁴⁷ Chcem uviesť, že rovnaká problematika je predmetom dvoch prejudiciálnych otázok, ktoré Súdnemu dvoru položila Raad van State, Afdeling Bestuursrechtsspraak (Štátna rada, sekcia správnych sporov, Holandsko) v prebiehajúcej veci C-586/17, D. a I. V tejto veci ide o otázku zlučiteľnosti článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 a zákazu vyplývajúceho z ustálenej judikatúry holandskej Štátnej rady, na základe ktorého správny súd nemôže v rámci konania o žalobe proti rozhodnutiu o zamietnutí medzinárodnej ochrany preskúmať dôvody ochrany, ktoré sa predtým v správnom konaní neuplatnili.

⁴⁸ V návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa spomína prvá sťažnosť predložená pánom Ahmedbekovom v roku 2008 a druhá sťažnosť, ktorú podala pani Ahmedbekova v roku 2010. Konania o týchto sťažnostiach sa následne spojili.

⁴⁹ Pani Ahmedbekova poukazuje v tejto súvislosti na jej spoluprácu s opozičnou televíznou sieťou „Azerbyydzhanski chas“ so sídlom v Turecku. Neuvádza však dátum, od ktorého sa takáto spolupráca začala.

73. Kým z návrhu na začatie prejudiciálneho konania je zrejmé, že žalobkyňa uvedené tvrdenia prvýkrát uviedla v priebehu súdneho konania, nie je z neho naopak rovnako zjavné, ako som už poznamenal v bode 40 vyššie, že v žiadosti pani Ahmedbekovej o medzinárodnú ochranu, ktorú DAB zamietol, sa neuvádzala informácia o riziku prenasledovania, ktoré podstupovala *individuálne*, ako manželka osoby prenasledovanej z politických dôvodov alebo z dôvodu názorov, ktoré sama vyjadrila, najmä v čase uväznenia jej manžela.⁵⁰

74. Ak sa tohto individuálneho rizika prenasledovania (hoci súvisiaceho so situáciou manžela) žalobkyňa dovolala už v správnom konaní na DAB, čo prináleží určiť vnútroštátnemu súdu, na skutočnosti a okolnosti, ktoré pani Ahmedbekova prvýkrát uviedla pred súdom, ako aj na dokumenty, ktoré v súdnom konaní prvýkrát predložila, treba podľa môjho názoru prihliadať ako na nové prvky zamerané na preukázanie uvedeného rizika, a nie ako na nové „dôvody azylu“. ⁵¹ Všetky prvky, ktorých sa pani Ahmedbekova dovolávala, jednak v konaní pred DAB, jednak v konaní pred vnútroštátnym súdom, možno totiž bez ohľadu na akúkoľvek inú úvahu odvodiť z *jediného dôvodu pre prenasledovanie* (priame alebo nepriame),⁵² súvisiaceho s názormi, ktoré pani Ahmedbekova (a/alebo manžel) vyjadrila proti vláde Azerbajdžanu a s jej angažovaním sa na obranu práv osôb, ktoré považuje za prenasledované touto vládou.⁵³

75. Ako som už mal možnosť uviesť v bode 69 návrhov, ktoré som preniesol 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327), článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 sa má v časti, kde sa stanovuje, že skutkové aj právne posúdenie dôvodov na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zamietnutí medzinárodnej obrany treba vykonať *ex nunc*, vykladať v tom zmysle, že toto posúdenie sa nemá vykonať na základe okolností, ktoré orgánu zodpovednému za prijatie napadnutého rozhodnutia boli, alebo mali byť známe pri prijímaní tohto rozhodnutia, ale na základe okolností známych v čase rozhodovania súdu.⁵⁴ Uvedené konštatovanie znamená jednak možnosť žiadateľa využiť nové informácie, ktoré neuviedol v konaní pred orgánom, ktorý posudzoval žiadosť o medzinárodnú ochranu,⁵⁵ jednak právomoc súdu skúmajúceho opravný prostriedok zhromaždiť z úradnej povinnosti údaje významné pre posúdenie situácie žiadateľa.⁵⁶

76. V situácii, aká nastala vo veci samej, z uvedeného vyplýva, že pokiaľ by skutočnosti a okolnosti, ktoré pani Ahmedbekova prvýkrát uviedla pred súdom, ako aj dokumenty, ktoré v súdnom konaní prvýkrát predložila, bolo možné považovať za prvky zamerané na preukázanie oprávnenej osobnej obavy pred prenasledovaním, ktorej sa žalobkyňa *dovoľovala už* v žiadosti o medzinárodnú ochranu zamietnutej rozhodnutím napadnutým na vnútroštátnom súde, tento súd ich môže a musí zohľadniť,

50 Vnútroštátny súd vysvetľuje, že pán Ahmedbekov bol 30. marca 2010 odsúdený na trest odňatia slobody v dĺžke troch rokov a pani Ahmedbekova sa podľa vlastného tvrdenia od 1. júna 2010 verejne vyjadrila k právu na korešpondenciu a právu na návštevu, bola predvolaná na políciu, vypočúvaná a čelila vyhrážkam s cieľom presvedčiť ju, aby ukončila vystupovanie na verejnosti. Pani Ahmedbekova tiež uviedla, že bola obeťou sexuálneho obťažovania na pracovisku. Tieto tvrdenia podľa všetkého uviedla v konaní na DAB.

51 Na druhej strane však nezastávam názor, že ak sa má žiadosť pani Ahmedbekovej vykladať tak, že už v nej upozorňovala na riziko prenasledovania v dôsledku jej názorov a názorov jej manžela namierených proti azerbajdžanskej vláde, tvrdenia týkajúce sa jej vzťahov s oponentmi tejto vlády alebo jej činnosti v prospech týchto oponentov možno považovať za „ďalšie vyhlásenia“ v zmysle článku 40 ods. 1 smernice 2013/32. Z tohto hľadiska sa okolnosti sporu vo veci samej, ktorý je predmetom tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, líšia od okolností v konaní, ktoré viedlo k návrhu na začatie prejudiciálneho konania v prebiehajúcej veci C-586/17, D. a I., v ktorej žiadatelia poukázali prvýkrát na dôvody pre priznanie doplnkovej ochrany až v súdnom konaní bez akejkoľvek súvislosti s dôvodmi, na ktoré sa odvolávali pred správnym orgánom.

52 Pripomínam, že dôvody pre prenasledovanie sú uvedené v článku 1 časti A Ženevského dohovoru a prebrali sa v článku 2 písm. d) smernice 2011/95. V článku 10 uvedenej smernice sa stanovujú prvky, ktoré majú členské štáty zohľadniť pri posudzovaní týchto dôvodov.

53 Zdá sa, že aj tvrdenie o sexuálnom obťažovaní na pracovisku, ktoré pani Ahmedbekova uviedla pred DAB, žalobkyňa prezentovala ako odvetu za opozičnú činnosť proti azerbajdžanskej vláde, ktorej sa manželia Ahmedbekovci dovolávali.

54 V tomto zmysle pozri v súvislosti s uplatňovaním článkov 3 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudky ESPL, okrem iného rozsudky z 23. augusta 2016, J.K. a i. v. Švédsko (ECLI:CE:ECHR:2016:0823JUD005916612, bod 83), z 23. marca 2016 F.G. v. Švédsko (ECLI:CE:ECHR:2016:0323JUD004361111, bod 115), z 2. októbra 2012, Singh a i. v. Belgicko (ECLI:CE:ECHR:2012:1002JUD003321011, bod 91), z 11. januára 2007, Sheekh v. Holandsko (ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, bod 136).

55 Rozsudok ESPL z 21. januára 2011, M.S.S. v. Belgicko (ECLI:CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, bod 389).

56 V tomto zmysle pozri, pokiaľ ide o kontrolné právomoci ESPL, okrem iného rozsudky zo 14. februára 2017, Allanazarovová v. Rusko (ECLI:CE:ECHR:2017:0214JUD004672115, bod 68) a z 11. januára 2007, Sheekh v. Holandsko (ECLI:CE:ECHR:2007:0111JUD000194804, bod 136).

pričom s ohľadom na uvedené skutočnosti, okolnosti a dokumenty, a pokiaľ mu to všetky údaje, ktoré má k dispozícii umožňujú, sám vykoná posúdenie potrieb medzinárodnej ochrany pani Ahmedbekovej v súlade s článkom 46 ods. 3 smernice 2013/32, s tým, že nie je povinný vec vrátiť správnomu orgánu.⁵⁷

77. Naopak, pokiaľ by sa pani Ahmedbekova vo svojej žiadosti podanej na DAB nedovoľovala *individuálnej* obavy pred prenasledovaním – hoci iba v postavení rodinného príslušníka osoby, ktorá bola, alebo jej hrozí, že bude predmetom prenasledovania –, ale *na základe príslušných vnútroštátnych ustanovení* by požiadala len o priznanie postavenia utečenca z odvodeného právneho dôvodu, akým je dôvod, ktorý sa skúma vyššie, skutočnosti, ktoré pani Ahmedbekova uviedla v súdnom konaní, a dokumenty, ktoré v jeho priebehu predložila, by totiž bolo možné považovať v súlade s hypotézou, ktorú podľa všetkého naznačil vnútroštátny súd, za prvky smerujúce k tomu, aby sa uvedenému súdu vôbec prvýkrát predložila žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorej základom je článok 1 časť A Ženevského dohovoru.⁵⁸

78. V takom prípade, pokiaľ by uvedený súd nebol na základe príslušných ustanovení vnútroštátneho práva príslušný pre posúdenie predmetnej žiadosti, domnievam sa, že danú právomoc nemožno odvodiť z článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 vymedzujúceho rozsah súdneho preskúmania, ktoré sú členské štáty povinné zabezpečiť vo vzťahu k rozhodnutiu o zamietnutí medzinárodnej ochrany v zmysle smernice 2011/95, a preto sa týka iba prípadov, keď takéto rozhodnutie existuje a bolo napadnuté opravným prostriedkom.

H. O deviatej prejudiciálnej otázke

79. Prostredníctvom deviatej prejudiciálnej otázky vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či sa má článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 vykladať v tom zmysle, že prvostupňovému súdu, na ktorý sa podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu o zamietnutí medzinárodnej ochrany, ukladá povinnosť rozhodnúť o dôvode neprípustnosti žiadosti podľa článku 33 ods. 2 písm. e) tejto smernice aj v prípade, ak žiadosť vecne preskúmal príslušný orgán.

80. Z dôvodov uvedených v bodoch 10 a 70 vyššie treba aj túto prejudiciálnu otázku vyhlásiť za neprípustnú. Z vecného hľadiska na ňu treba odpovedať záporne, a to z dôvodov, ktoré som už uviedol v bodoch 17 až 19 vyššie.

IV. Návrh

81. Na základe všetkých predchádzajúcich úvah Súdnemu dvoru navrhujem, aby vyhlásil druhú, tretiu, ôsmu a deviatu prejudiciálnu otázku za neprípustné a aby na zostávajúce prejudiciálne otázky v preformulovanom znení odpovedal takto:

Článok 25 smernice Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca sa má so zreteľom na odôvodnenie 22 smernice vykladať v tom zmysle, že členským štátom neukladá povinnosť posudzovať prípustnosť žiadosti o azyl na základe dôvodov stanovených v odseku 2 tohto článku, ani povinnosť predmetnú žiadosť zamietnuť, pokiaľ existuje nejaký z uvedených dôvodov.

⁵⁷ Pozri bod 71 návrhov, ktoré som predniesol 17. mája 2018 vo veci Alheto (C-585/16, EU:C:2018:327).

⁵⁸ Je potrebné poznamenať, že ani v tomto prípade nie sú relevantné ustanovenia článku 40 smernice 2013/32, najmä nie tie, ktoré sa týkajú takzvaných následných žiadostí, pretože žiadosť, ktorú predložila pani Ahmedbekova na DAB, by nebolo možné považovať za podanú podľa smernice 2011/95, a v každom prípade vo veci tejto žiadosti nebolo prijaté žiadne konečné rozhodnutie, ako to naopak vyžaduje článok 2 písm. q) smernice 2013/32, aby sa mohla žiadosť o medzinárodnú ochranu považovať za „následnú“.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany, najmä jej článok 2 písm. d) a článok 4 ods. 3, sa má so zreteľom na odôvodnenie 36 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že nebráni priznaniu postavenia utečenca v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu z dôvodu jeho rodinnej väzby s osobou, ktorá bola obeťou činov prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 uvedenej smernice, alebo ktorá sa oprávnenne obáva prenasledovania z dôvodov uvedených v článku 2 písm. d) tejto smernice, a to v prípade, že na základe posúdenia individuálnej situácie žiadateľa a osobných okolností, ktoré sa ho týkajú, ako aj s ohľadom na všetky relevantné skutočnosti, vyplýva, že z dôvodu predmetnej rodinnej väzby má na individuálnom základe oprávnenú obavu, že sa sám stane obeťou prenasledovania.

Smernica 2005/85, konkrétne jej článok 6 ods. 2 a 3 a článok 9 ods. 3, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa žiadosti o medzinárodnú ochranu podané vo vlastnom mene rodinnými príslušníkmi osoby, ktorá požiadala o priznanie postavenia utečenca, považovali za neoddeliteľnú súčasť žiadosti takejto osoby a aby sa vybavili v rámci jedného konania, a to aj v prípade, ak sa zakladajú výlučne na rovnakých dôvodoch týkajúcich sa uvedenej osoby, o ktoré sa žiadosť o priznanie postavenia utečenca tejto osoby opiera. Smernice 2005/85 a 2011/95 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby sa konania vo veci žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných samostatne členmi rovnakej rodiny, a to na základe obavy pred prenasledovaním z dôvodu situácie jedného z členov tejto rodiny, prerušili až do výsledku konania o žiadosti o azyl dotknutého rodinného príslušníka, ktorého situácia je zdrojom obavy z prenasledovania rodiny. Toto prerušenie však nemôže ohroziť autonómny charakter žiadostí, ktoré samostatne podali rodinní príslušníci žiadateľa, ktorého situácia je zdrojom ich obavy z prenasledovania, ani nemôže brániť vecnému preskúmaniu týchto žiadostí na záver konania o posúdení žiadosti predloženej uvedeným žiadateľom, a to nezávisle od výsledku daného konania.

S ustanoveniami smernice 2011/95 na účely uplatnenia výhrady podľa článku 3 tejto smernice je zlučiteľné ustanovenie vnútroštátneho práva, akým je ustanovenie sporné vo veci samej, na základe ktorého sa rodinní príslušníci osoby, ktorej sa priznalo postavenie utečenca v súlade s článkom 1 časťou A Ženevského dohovoru, uznávajú za utečencov nezávisle od skutočností, či ako jednotlivci spĺňajú kritériá stanovené v tomto článku, pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným právnym postavením a nebránia tomu dôvody vylúčenia podľa článku 12 uvedenej smernice. Na takéto vnútroštátne ustanovenie sa vzťahuje výhrada uvedená v článku 3 smernice 2011/95 iba za predpokladu, že rodinným príslušníkom utečenca sa ponecháva možnosť požiadať o priznanie postavenia utečenca a toto postavenie získať, a to nezávisle, v prípade, že ako jednotlivci spĺňajú podmienky pre získanie takéhoto postavenia.

Podanie sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva žiadateľom o azyl proti vlastnej krajine pôvodu nezakladá automaticky príslušnosť tohto žiadateľa k určitej sociálnej skupine v zmysle článku 10 ods. 1 písm. d) smernice 2011/95, ani jeho súhlas s politickým názorom podľa článku 10 ods. 1 písm. e) tejto smernice.